

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

DIREKTORAT ZA JAVNO PREMOŽENJE

Sektor za spremljanje državnih pomoči

Beethovnova 11, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 65 50

E: gp.mf@gov.si

www.mf.gov.si

**MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO**
Langusova ulica 4
1000 Ljubljana

*Prosimo, da se pri odgovoru
sklicujete na našo številko.*

E: gp.mope@gov.si

Številka: 449-30/2024/6

Datum: 19. 7. 2024

ZADEVA: Mnenje Ministrstva za finance z vidika prisotnosti elementov državne pomoči pri razpisu za spodbujanje dejavnosti ponovne uporabe v Sloveniji

Ministrstvo za finance, Sektor za spremljanje državnih pomoči (v nadaljevanju: MF), je dne 11. 6. 2024 s strani Ministrstva za okolje, podnebje in energijo (v nadaljevanju: MOPE) po elektronski pošti prejelo prošnjo za mnenje MF z vidika prisotnosti elementov državne pomoči pri razpisu za spodbujanje dejavnosti ponovne uporabe v Sloveniji (v nadaljevanju: javni razpis). Priloga prošnje je osnutek javnega razpisa. Dne 11. 7. 2024 so z MOPE po preliminarnem usklajevanju glede možnosti za uporabo ustreznih pravil državnih pomoči posredovali še dopolnjen osnutek javnega razpisa. Materialna pravna podlaga za vsebinsko izvedbo ukrepov iz javnega razpisa je zagotovljena v Odloku o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe za leta 2023 – 2026,¹ ki ga je Vlada Republike Slovenije izdala na podlagi petega odstavka 183. člena Zakona o varstvu okolja (v nadaljevanju: ZVO-2).² Predvidena vrednost razpisa, ki se financira iz Sklada za podnebne spremembe, je 400.000 EUR.

Namen javnega razpisa je spodbujanje dejavnosti ponovne uporabe ali priprave za ponovno uporabo in posledično učinkovitejše izvajanje navedene dejavnosti, ki jo opravljajo izvajalci obveznih občinskih gospodarskih javnih služb zbiranja komunalnih odpadkov. Predmet javnega razpisa je tako sofinanciranje investicij v infrastrukturo za izvajanje omenjene dejavnosti. S strani MOPE se bodo sofinancirale investicije v obnovo, novogradnjo, vzdrževanje in rekonstrukcije oz. posodobitve objektov.

V okviru javnega razpisa se lahko uveljavlja naslednje kategorije upravičenih stroškov:

- stroški gradbenih del pri gradnji in postavitvi objektov;
- obnova/prenova obstoječih objektov;
- inženirska dela (slikopleskarska dela, talne obloge, keramičarske storitve idr.);
- stroški investicijske in projektne dokumentacije ter pridobitve dovoljenj;
- stroški nabave in vgradnje opreme;
- stavbno pohištvo.

¹ Uradni list RS, št. 106/23.

² Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10 in 78/23 – ZUNPEOVE.

Prijavitelj mora imeti veljavno okoljevarstveno dovoljenje za *PREDELAVO ODPADKOV – za postopek priprave odpadkov za ponovno uporabo (PU)*, kot določa prvi odstavek 42. člena Uredbe o odpadkih³ na podlagi 154. člena ZVO-2 oz. se ob oddaji vloge na razpis izkaže s potrdilom oddaji vloge za pridobitev navedenega dovoljenja.

Na razpis se lahko prijavijo izvajalci obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov, ki so izključni lastniki nepremičnine v Republiki Sloveniji, na kateri bo izvedena prijavljena investicija, oziroma lahko na njej izkažejo drugo dolgoročno pravico (npr. najemno, služnostno, stavbno, upraviteljsko, vodno pravico...), ki je pridobljena najmanj za čas celotne amortizacije predmeta investicije.

MOPE krije do 70% vrednosti investicije oziroma največ 50.000 EUR na izvajalca obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov (v nadaljevanju: izvajalec GJS), pri čemer DDV ni upravičen strošek sofinanciranja iz javnega razpisa.

Na podlagi informacij, ki izhajajo iz posredovane dokumentacije, ministrstvo v nadaljevanju podaja mnenje z vidika prisotnosti elementov državnih pomoči glede predmetnega javnega sofinanciranja.

Mnenje Ministrstva za finance

V skladu s členom 107(1) Pogodbe o delovanju EU (v nadaljevanju: PDEU) je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdržljiva s skupnim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami. Za določitev, ali predmetni ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, morajo biti kumulativno izpolnjeni vsi naslednji pogoji: (1) ukrep mora biti financiran iz državnih sredstev, (2) biti mora selektiven, (3) podjetju mora prinesiti gospodarsko prednost, (4) vplivati mora na konkurenco in na (5) trgovino med državami članicami EU.

Na podlagi člena 107(1) PDEU se pravila o državni pomoči na splošno uporabljajo le, kadar je prejemnik pomoči »podjetje.«⁴ V skladu s prakso Sodišča EU je »podjetje« v okviru konkurenčnega prava opredeljeno kot subjekt, ki se ukvarja z gospodarsko dejavnostjo, ne glede na njegov pravni status ali način financiranja. Gospodarska dejavnost je opredeljena kot vsaka dejavnost, v okviru katere se na trgu ponuja blago ali storitve, pri tem pa ni pomembno, ali je dejavnost donosna. V primeru, da subjekt izvaja gospodarske in negospodarske dejavnosti, se ta obravnava kot »podjetje« le v zvezi z gospodarskimi dejavnostmi.

Investicije v javno in zasebno infrastrukturo

Za presojo, ali javna sredstva v primeru predmetnega ukrepa predstavljajo državno pomoč, je potrebno torej presoditi, ali so kumulativno izpolnjeni vsi pogoji, zlasti ali bo podjetju omogočena gospodarska prednost. Na osnovi podatkov iz prejete dokumentacije MF ugotavlja, da bodo javna sredstva v okviru zadevnega projekta selektivno dodeljena izvajalcem GJS v obliki sofinanciranja investicij v infrastrukturo za izvajanje zadevne GJS, pod pogojem, da lahko izvajalci izkažejo, da je navedena infrastruktura v njihovi lasti, oziroma da lahko za namen izvajanja predmetne GJS zadevno infrastrukturo uporabljajo na podlagi dolgoročne pravice (v nadaljevanju: upravljanje).

³ Uradni list RS, št. 77/22 in 113/23.

⁴ Za dodatno razlago glej Obvestilo Komisije o pojmu državne pomoči po členu 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (2016/C 262/01), točka 2.

Pri tem je bistveno razlikovati, ali gre za investicijo v (1) javno (občinsko) infrastrukturo, ki je namenjena izvajanju občinskih GJS, ali pa v tovrstno (2) zasebno infrastrukturo v lasti izvajalcev GJS. Občina je v skladu z Zakonom o lokalni samoupravi⁵ ustanovljena kot temeljna samoupravna lokalna skupnost za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev in v skladu s tem v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe, med katere spada tudi dejavnost zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, ki je v prvem odstavku 233. člena ZVO-2 opredeljena kot obvezna občinska GJS. Ker se dejavnost ravnanja z odpadki proti plačilu cene v skladu s prakso Evropske komisije⁶ obravnava kot gospodarska dejavnost, je najprej potrebno opraviti presojo prisotnosti elementov državnih pomoči na nivoju investicij v zadevno infrastrukturo.

(1) V primeru, da gre za investicijo v javno infrastrukturo, kjer bo občina ostala edini lastnik navedene infrastrukture, je glede na naravo predvidenih ukrepov iz javnega razpisa mogoče sklepati, da občine z javno infrastrukturo ne bodo neposredno upravljale ali jo uporabljale za ponujanje dobrin ali storitev na trgu, temveč bo infrastruktura poverjena v upravljanje obstoječim izvajalcem zadevne GJS, ki bodo javne storitve zagotavljali končnim uporabnikom. Na podlagi navedenega ugotavljamo, da občine kot prejemnik javnih sredstev (javnega sofinanciranja investicij v občinsko infrastrukturo) v obravnavanem primeru ne bodo opravljale gospodarske dejavnosti in se zato ne obravnavajo kot »podjetja« v smislu konkurenčnega prava. Iz tega sledi, da **sofinanciranje investicij v občinsko infrastrukturo v okviru javnega razpisa ne predstavlja državne pomoči občinam, ki so lastnice javne infrastrukture.**

(2) V primerih, ko gre za investicije v infrastrukturo v lasti izvajalcev GJS, bodo javna sredstva selektivno dodeljena izvajalcem GJS v obliki sofinanciranja investicij v lastno infrastrukturo. Ker bo novozgrajena javna infrastruktura služila izvajanju GJS, **se lahko morebitna državna pomoč njenemu upravljavcu (v višini vrednosti sofinanciranja dela investicije iz javnega razpisa) obravnava kot nadomestilo za izvajanje gospodarske javne službe**, v skladu s Sklepom Komisije z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL EU, L 7/2012) (v nadaljevanju: Sklep Komisije 2012/21/EU).

Upravljanje javne infrastrukture

Državna pomoč upravljavcem javne infrastrukture je lahko prisotna, če upravljavec za uporabo predmetne infrastrukture ne plača tržne cene oziroma najemnine. V navedenem primeru je potrebno zagotoviti, da bo morebitna državna pomoč upravljavcu novozgrajene javne infrastrukture dodeljena v skladu z ustreznimi pravili o državnih pomočeh.

Ker bo javna infrastruktura, ki bo predmet sofinancirane investicije, služila izvajanju GJS, **se lahko morebitna državna pomoč njenemu upravljavcu (v višini razlike med obračunano in tržno ceno najema javne infrastrukture) obravnava kot nadomestilo za izvajanje gospodarske javne službe** v skladu s Sklepom Komisije 2012/21/EU.

Zaključek

Na podlagi zgornjih obrazložitvev menimo, da:

⁵ Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE).

⁶ Infrastructure Analytical Grid for Waste Management Infrastructure.

1. sofinanciranje **investicij v javno (občinsko) infrastrukturo** v okviru javnega razpisa **ne predstavlja dodelitve državne pomoči občinam, ki so lastnice infrastrukture**, zato navedenega ukrepa ni potrebno priglasiti Ministrstvu za finance oziroma Evropski komisiji;
2. sofinanciranje **investicij v lastno infrastrukturo izvajalcev GJS** v okviru javnega razpisa **predstavlja državno pomoči v obliki nadomestila za izvajanje GJS**, ki ga je možno dodeliti v skladu s Sklepom Komisije 2012/21/EU;
3. **upravljanje javne infrastrukture**, ki je predmet investicij v okviru javnega razpisa, predstavlja državno pomoč v obliki nadomestila za izvajanje GJS v primeru, da upravljavec ne plača tržne cene oz. najemnine za uporabo predmetne infrastrukture. Morebitna državna pomoč upravljavcu v višini razlike do tržne cene najema javne infrastrukture **se lahko obravnava kot nadomestilo za izvajanje GJS**, ki se dodeljuje v skladu s Sklepom Komisije 2012/21/EU.

Skladno s Sklepom Komisije 2012/21/EU je treba vsaki 2 leti Ministrstvu za finance poročati o višini izplačanih nadomestil.

S spoštovanjem,

Nataša Kokol Car,
sekretarka

Po pooblastilu vodje sektorja št. 020-10/2024/5

z dne 19. 6. 2024

Ervina Jarc,
sekretarka

Po pooblastilu generalnega direktorja

št. 020-11/2024/7 z dne 1. 7. 2024

Pripravil:
Staš Janežič,
višji svetovalec

V vednost:

- Janja Ribič (Janja.Ribic@gov.si) – elektronsko